

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет хімії, екології та фармації

Кафедра органічної хімії та фармації

СИЛАБУС

навчальної практики

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

підготовки	бакалавра
галузі знань	01 – Освіта / Педагогіка
спеціальності	014 – Середня освіта (Хімія)
освітньо-професійної програми	Середня освіта. Хімія
форма навчання	денна

Силабус навчальної практики «Психолого-педагогічна практика» підготовки бакалавра, галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 – Середня освіта (Хімія), освітньо-професійної програми – Середня освіта. Хімія, форма навчання – денна за навчальним планом 2021 року.

10 вересня 2021 р. – 19 с.

Розробник: Кадикало Елла Максимівна, доцент кафедри органічної хімії та фармації, кандидат хімічних наук

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри органічної хімії та фармації

протокол № 2 від 13 вересня 2021 р.

Завідувач кафедри:

к.х.н., доцент

(Сливка Н. Ю.)

І. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика виду практики
Денна форма навчання	Галузь знань: 01 – Освіта/Педагогіка Спеціальність: 014 – Середня освіта (Хімія) Освітньо-професійна програма: Середня освіта. Хімія Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Навчальна
		Рік навчання: 3-й
		Семестр: 5-ий
Кількість годин / кредитів: 90 / 3		Консультації: 6 год.
		Самостійна робота: 84 год.
		Форма контролю: залік

ІІ. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: *Кадикало Елла Максимівна*

Науковий ступінь: *кандидат хімічних наук*

Посада: *доцент кафедри органічної хімії та фармації.*

Контактна інформація: +83099 2282112 e-mail: Kadykalo.Ella@vnu.edu.ua

ІІІ. Опис дисципліни

- Анотація курсу.** Силабус навчальної практики «Психолого-педагогічна практика» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за ОПП «Середня освіта. Хімія». «Психолого-педагогічна практика» є продовженням навчального плану студентів по закріпленню отриманих теоретичних знань на практиці. Практика дає правильну уяву про роботу у навчальних закладах. Поглиблення теоретичних знань чергується з набуттям певних умінь.
- Мета і завдання навчальної дисципліни.** *Метою* «Психолого-педагогічної практики» є закріплення студентами теоретичних знань і практичних вмінь, отриманих при вивченні психолого-педагогічних дисциплін, та розвиток їх умінь і навичок використовувати відповідні знання у процесі організації навчально-виховної роботи у середній та вищій школах.
Основними завданнями психолого-педагогічної практики є: ознайомлення студентів зі специфікою роботи викладача; розвиток вмінь практикантів обґрунтовувати технологічні варіанти організації навчально-виховної роботи особистості у взаємозв'язку з її психологічними та віковими особливостями; розвиток навичок практикантів організовувати психолого-педагогічні спостереження за учнівським колективом і за окремими учнями та відображати їх у відповідних характеристиках; продовжити профорієнтаційну роботу серед

учнів, виховувати у них любов до педагогічної професії та готувати до творчої викладацької діяльності.

3. Результати навчання (компетентності).

За результатами проходження психолого-педагогічної практики студенти будуть володіти наступними компетентностями:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК 2. Здатність узагальнювати основні категорії предметної області в контексті загальноісторичного процесу.

ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ФК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль та оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.

ФК 4. Здатність до пошуку ефективних шляхів пробудження внутрішніх мотивів дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).

ФК 5. Забезпечення охорони життя і здоров'я учнів (у тому числі з особливими потребами), їхньої рухової активності в освітньому процесі та позаурочній діяльності.

ФК 6. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.

ФК 7. Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.

ФК 17. Здатність соціально, відповідально та свідомо мотивувати людей, рухатися до спільної мети.

За результатами проходження психолого-педагогічної практики студенти отримають наступні результати навчання:

ПРН 2. Знає загальні закономірності розвитку особистості, прояви особистісних якостей, вікові особливості учнів, психологію та основні закономірності сімейних відносин.

ПРН 4. Знає та розуміє індивідуальні особливості навчання різnorідних груп учнів, демонструє готовність застосовувати диференційні підходи до їх навчання, організовувати освітній процес з урахуванням їх особливих потреб.

ПРН 7. Володіє формами і методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, вміє відслідковувати динаміку особистісного розвитку дитини.

ПРН 8. Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.

ПРН 9. Здатний цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в діяльності сучасними етичними нормами, принципами толерантності, діалогу і співробітництва.

ПРН 11. Усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.

ПРН 12. Використовує інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності; застосовує міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

Таким чином за результатами практики, студенти мають бути компетентними у таких питаннях

Педагогічна складова:

- спостереження та аналіз організації навчально-виховної роботи у школі;
- аналіз функціонування офіційного шкільного сайту;
- аналіз розкладу уроків;
- спостереження та аналіз методів активізації розумової діяльності учнів та підтримки їх уваги на уроці.

Психологічна складова:

- здійснення дослідницької роботи з вивчення психологічних особливостей особистості учня;
- проведення дослідження соціально-психологічної ситуації в класі;
- складання психолого-педагогічної характеристики учня та класу.

4. Етапи практики

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
1. Підготовчий	1. Затвердження керівників практики від Університету та навчально-виховного закладу. 2. Проведення установчої конференції, де визначаються порядок, мета та основний зміст проходження практики, конкретні завдання, які повинен виконати студент, звітність з практики. Робота спрямовується на ознайомлення студентів з їх діяльністю впродовж всього періоду практики (згідно програми). 3. На період практики керівник практики призначає старшого кожної студентської підгрупи. 4. Вибір студентами бази практики. 5. Ознайомлення з програмою практики, її метою та основними завданнями. 6. Складання і затвердження плану роботи студента-практиканта. Студенти складають детальний план роботи на весь період практики та отримують необхідні консультації.
2. Ознайомлювальний	1. Зустріч з адміністрацією навчального закладу та керівником (організатором) практики на базі практики. 2. Ознайомлення з навчальним закладом, досвідом його роботи, традиціями, особливостями. 3. Ознайомлення з планом роботи навчального закладу. 4. Зустріч з класними керівниками, та шкільним психологом, де буде проходити практика, та ознайомлення з плануванням виховної роботи класного керівника. 5. Знайомство і встановлення контакту з дітьми закріпленої групи. 6. Вибір дитини для психолого-педагогічного аналізу, методик дослідження її особистісних характеристик.

3. Основний	1. Проведення цілеспрямованих психолого-педагогічних спостережень за учнівським колективом: 1.1. Відвідування уроків. Спостереження за поведінкою окремих учнів та класу в цілому. • проаналізувати структуру колективу і взаємини у ньому (актив групи, лідери, окремі угруповання, взаємовідносини у групі тощо); • навчальна робота групи (стан успішності, відношення до навчання та до окремих предметів, інтерес до знань тощо); • участь учнів у громадській роботі; • суспільно-моральний рівень колективу (обізнаність у поточних подіях, активність, моральні якості, ставлення до праці, культура поведінки, рівень естетичної вихованості тощо). 1.2. Розробити одну з анкет, яка передбачає вивчення певних характеристик учнівського колективу або окремого учня (тематику анкети обирає практикант). 1.3. На основі зібраних матеріалів написати психолого-педагогічну характеристику на учнівський колектив. 2. Проведення психолого-педагогічних спостережень за учнем. 2.1. Зосередити увагу на таких аспектах досліджень: • спрямованість особистості учня (його прагнення, ідеали, відповідальність, інтереси, ставлення до навчання, до праці, взаємини з колективом тощо); • вольові якості учня (активність, ініціативність, наполегливість, дисциплінованість тощо); • емоційність характеру; • особливості розумового розвитку учня (особливість уваги, спостережливості, особливості мислення і пам'яті, культура мовлення, особливості творчої діяльності і уяви, здібності тощо) 2.2. На основі зібраних матеріалів скласти психолого-педагогічну характеристику на учня. 3. Психолого-педагогічний аналіз і обговорення занять, проведених керівником від бази практики. 4. Ведення щоденника психолого-педагогічних спостережень. 5. Виконання індивідуальних завдань.
4. Підсумковий	1. Оформлення документації та звіту про проходження практики, який включає: 1.1. Підготовка щоденника психолого-педагогічних спостережень. 1.2. Написання психолого-педагогічної характеристики на учнівський колектив. 1.3. Написання психолого-педагогічної характеристики на одного з учнів. 1.4. Розробку анкети, яка передбачає вивчення певних характеристик учнівського колективу або окремого учня (тематику анкети обирає студент). 2. Участь у підсумковій конференції.

5. Види (форми) індивідуальних завдань

1. Виконання завдань шкільного психолога, класного керівника або педагога-організатора позакласної роботи.
2. Розробка однієї з анкет, яка передбачає вивчення певних характеристик учнівського колективу або окремого учня (тематику анкети обирає практикант).
3. Оформлення результатів спостереження за класом у формі психолого-педагогічної характеристики.
4. Написання психолого-педагогічної характеристики на одного з учнів на основі спостереження за поведінкою одного учня.
5. Підготовка індивідуального щоденника психолого-педагогічних спостережень для захисту матеріалів психолого-педагогічної практики.
6. Провести аналіз розкладу уроків одного класу.
7. Проведення виховного заходу та його аналіз.
8. Провести аналіз уроку (із спеціальності студента-практиканта).
9. Провести аналіз шкільного сайту як обличчя школи.
10. Провести самоаналіз результатів психолого-педагогічної практики.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента: студент повинен виконати усі завдання виробничої практики.

Політика щодо академічної доброчесності: усі завдання студент повинен виконувати самостійно.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку не проходження навчальної практики без поважної причини студент може бути не допущений до заліково-екзаменаційної сесії. У випадку не проходження психолого-педагогічної практики через поважні причини студенту може бути дозволено пройти дану навчальну практику у наступному семестрі.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік.

Результати «Психолого-педагогічної практики» оцінюються у 100 балів згідно змісту виконаних завдань.

Оцінювання результатів практики

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
1. Теоретична підготовка: знання педагогіки та психології	10
2. Психолого-педагогічна майстерність: – педагогічний такт; – вміння вести спостереження; – робити аналіз одержаних результатів; – самостійно узагальнювати матеріали і робити відповідні висновки.	10
3. Особистісні характеристики: – дисциплінованість під час проходження практики; – самостійність; – ініціативність; – комунікабельність; – творчість; – тактовність;	15

– відповідальність; – професійна спрямованість.	
4. Оцінювання звітної документації: – оформлення індивідуального щоденника психолого-педагогічних спостережень (10 балів); – психолого-педагогічна характеристика на учнівський колектив (10 балів); – психолого-педагогічна характеристика на учня (10 балів); – аналіз розкладу уроків (10 балів); – характеристика сайту школи (5 балів); – звіт про виконання завдань шкільного психолога, класного керівника або педагога-організатора (10 балів).	55
5. Захист практики – повнота та якість оформлення звітної документації; – своєчасна подача звітної документації. (за несвоєчасну подачу звітної документації віднімається 5 балів).	10
Сума	100

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р.
3. «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» № 93 від 8 квітня 1993 р.
4. «Положення про проведення практики студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки» від 28.08.2020 р.
5. «Методичні рекомендації щодо організації та проведення психолого-педагогічної практики у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» від 11.09.2020 р.
6. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. К.: Академвидав, 2004. С. 56-78, 247-295.
7. Пащенко М. І., Пащенко Д. І., Перепелюк Т. Д. Психолого-педагогічна практика: практично-зорієнтований посібник на допомогу студентам, магістрантам, аспірантам, психологам, соціальним педагогам. Умань, 2008. 179 с.
8. Поліщук В. М. Вікова і педагогічна психологія: навчальний посібник. Вид. 3-тє, виправ. Суми: Університетська книга, 2010. 352 с.
9. Полтавченко Н. Г. Психологічне дослідження особистості, Київ, 2007. 231 с.
10. Роль психологічної діагностики у роботі з учнівським колективом. *Позакласний час*. №5-6, 2001 р.
11. Шульдик Г. О., Шульдик В. І. Педагогічна практика: Навчальний посібник для студентів педагогічних вузів. К.: Науковий світ, 2000. 143 с.
12. Фіцула М. М. Педагогіка: Навчальний посібник. К.: «Академія», 2002. 528 с.

ДОДАТКОВІ ВКАЗІВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Обов'язки студентів-практикантів

1. Студент-практикант зобов'язаний дотримуватись правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; виконувати розпорядження адміністрації школи та керівника практики.

2. Студент-практикант зобов'язаний працювати за місцем практики не менше шести годин за день практики.

3. Студент-практикант зобов'язаний виконувати всі види робіт, передбачені програмою практики.

4. Студент-практикант повинен бути для учнів зразком організованості, дисциплінованості, охайності, ввічливості, сумлінного ставлення до своїх обов'язків.

Документація, яку зобов'язаний представити студент-практикант на кафедру

Після закінчення практики студент повинен представити на кафедру:

I. Звіт.

II. Щоденник психолого-педагогічних спостережень.

III. Аналіз результатів психолого-педагогічної практики.

I. Звіт про проходження психолого-педагогічної практики

У звіті студент висвітлює виконання завдань за період практики. Титульна сторінка звіту оформляється за встановленою формою (*Додаток А*).

Структура звіту

1. Знайомство з навчальним закладом (*Додаток Б*).
2. Аналіз розкладу уроків у визначеному класі (*Додаток В*).
3. Психолого-педагогічна характеристика класу (*Додаток Г*).
4. Психолого-педагогічна характеристика особистості окремого учня (*Додаток Д*).
5. Анкета «Соціометрія» для здійснення психолого-педагогічної характеристики класу та окремого учня.
6. Аналітична характеристика сайту школи (*Додаток Ж*).
7. Опис виконання завдань шкільного психолога та класного керівника або педагога-організатора, позакласної та позашкільної роботи (*Додаток З*).
8. Аналіз уроку (за спеціальністю) (*Додаток К*).
9. Аналіз виховного заходу (*Додаток Л*).

II. Щоденник психолого-педагогічних спостережень (*Додаток М*)

У щоденнику спостережень студент-практикант записує свої спостереження під час практики (враження від уроків, виховних заходів, свої роздуми, зауваження тощо). У щоденнику зазначається:

- список учнів класу (групи);
- спостереження за поведінкою учнів на уроках, виховних заходах та перервах;
- розклад дзвінків;
- розклад уроків у закріпленому класі (групі);
- оформлення психолого-педагогічних спостережень за уроком, який відвідав студент-практикант;
- аналіз виховного заходу, який відвідав студент-практикант.

III. Самоаналіз результатів психолого-педагогічної практики (*Додаток Н*).

Зразок оформлення титульної сторінки звіту

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

**Кафедра _____
Кафедра педагогічної та вікової психології**

ЗВІТ

про проходження
психолого-педагогічної практики

студента групи
галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка»
спеціальності 014 «Середня освіта (Хімія)»
освітньо-професійної програми «Середня освіта. Хімія»
факультету _____
Волинський національний університет імені Лесі Українки

(ПІБ студента)

Знайомство з навчальним закладом

Директор _____
Педагог-організатор _____
Психолог _____
(ПБ заповнюється повністю)

1. Короткі відомості про навчальний заклад (адреса, кількість учнів, кількість вчителів тощо):

2. Основні завдання в роботі навчального закладу:

3. Можливі труднощі, проблеми у навчально-виховній роботі:

4. Інформація про клас, до якого прикріплений студент (вказати клас):

а) класний керівник (ПБ) _____

б) у яку зміну навчається _____

в) кількість учнів _____

5. Основні напрямки виховної роботи з дитячим колективом:

6. Можливі проблеми у роботі з учнями:

Аналіз розкладу уроків у визначеному класі

Сучасними науковими дослідженнями встановлено, що найвища активність розумової діяльності у дітей шкільного віку припадає на інтервал з 10 до 12 години. Цей час характеризується найбільшою ефективністю засвоєння матеріалу при найменших психофізичних затратах організму.

Тому в розкладі уроків для учнів середнього і старшого віку предмети, що вимагають значного розумового напруження, повинні проводитися на 2, 3, 4 уроках.

Неоднакова розумова діяльність учнів і в різні дні навчального тижня: її рівень зростає до середини тижня і залишається низьким на початку (понеділок) та в кінці (п'ятниця) тижня.

Тому розподіл навчального навантаження протягом тижня повинен бути таким, щоб найбільший його обсяг припадав на вівторок, середу. На ці дні у шкільний розклад необхідно виносити предмети, які потребують великого розумового напруження або ті, які не вимагають значного навантаження, але у більшій кількості, ніж в інші дні тижня.

Вивчення нового матеріалу, контрольні роботи найкраще проводити на II-IV уроках дня посеред тижня.

Предмети, які вимагають значних затрат часу для виконання домашніх завдань, не повинні групуватися в один день у розкладі занять.

Необхідно проводити оцінку розкладу уроків. Для цього пропонується використовувати методика, розроблену Н.П. Гребняком і В.В. Машиністовим (1993 р.). За цією методикою кожен навчальний предмет має різний бал складності:

Геометрія – 6.	Хімія – 5,3.	Українська мова – 3,5.
Алгебра – 5,5.	Фізика – 5,2.	Українська література – 1,7.
Іноземна мова – 5,4.	Біологія – 3,6.	Історія – 1,7.
Фізкультура, трудове навчання, музика, образотворче мистецтво, креслення – 1.		

Розклад складено неправильно, коли найбільше число балів за день припадає на перший та останній робочі дні тижня або коли воно однакове у всі робочі дні.

Експертиза розкладу занять

Параметри експертизи розкладу навчальних занять

- А.** Максимально допустимо навантаження учнів.
- Б.** Розподіл максимально допустимого навантаження щодо віку учнів.
- В.** Шестиденний навчальний тиждень для учнів 5–11-х класів усіх видів НЗ з поглибленим змістом предмета.
- Г.** Тривалість уроку не перевищує 45 хвилин.
- Д.** Початок занять не раніше 8-ї години.
- Є.** Навчання класів з поглибленим змістом навчальних програм у першу зміну.
- І.** Навчання класів початкової школи, 5-х класів, випускних класів у першу зміну.
- Ж.** Наявність розкладу факультативних занять.
- З.** Проведення факультативних занять у дні з найменшою кількістю обов'язкових уроків.
- К.** Наявність 45-хвилинної перерви між останнім уроком та факультативними заняттями.
- Л.** Відсутність здвоєних уроків для учнів 5–9-х класів, окрім уроків праці, фізкультури, уроків проведення контрольних та лабораторних робіт.
- М.** Наявність динамічної паузи або уроків фізкультури після здвоєних уроків з основних та профільних предметів.
- Н.** Чергування протягом дня та тижня для учнів старшого віку предметів фізико-математичного та гуманітарного циклів.
- О.** Побудова розкладу з урахуванням ходу денної та тижневої кривої розумової працездатності учнів.
- П.** Відповідність розподілу предметів протягом навчального дня ранговій шкалі складності предметів.

Р. Відповідність часового інтервалу між уроками нормативним вимогам (10 хв. – маленька перерва, велика перерва після 2-х або 3-х уроків).

Оцінка 0 1 2:

0 – не відповідає вимогам, **1** – частково відповідає, **2** – цілком відповідає вимогами.

Результат: Максимальна кількість балів 32.

Розклад вважається задовільним за умови наявності не менше 26 балів.

Додаток Г

Психолого-педагогічна характеристика класу

Орієнтовна схема вивчення і написання характеристики класу включає:

1. Загальні відомості про клас (групу): кількість учнів (із них хлопців і дівчат), віковий склад, чи були з'єднання з іншими класами, зміна класних керівників тощо.

2. Зміст і характер діяльності:

а) *навчання:* загальна характеристика успішності й дисципліни: нагляд, контроль за оцінками окремих учнів, вимоги класного керівника до учнів, активу і всього класу, взаємодопомога, її форми і організація, дисципліна учнів класу на уроках та при виконанні домашніх завдань, негативні моменти в навчальній роботі (шпаргалки, підказки, списування);

б) *життя поза навчальними заняттями:* зацікавленість сучасними проблемами розвитку українського суспільства, політичних подій, розвитку держави, музики, мистецтва, літератури, спорту, колекціонування тощо; виявлення цих інтересів у класі (читацькі конференції, відвідування театру, кіно, обговорення побаченого, походи, екскурсії, тощо), участь класу в суспільному житті;

в) *інші види діяльності* (типові ігри, праця, художня самодіяльність, образотворче мистецтво, спорт тощо); зв'язок з іншими класами (групами), організація, форма його вираження; вплив на клас батьківського активу.

3. *Керівництво класом (групою) і його організація:*

а) актив класу (групи): староста і його робота, організаторські здібності, турбота про окремих учнів, ставлення до громадської думки, особливості стосунків між учнями;

б) наявність у класі (групі) неформальних лідерів, їх особливості та засоби впливу на клас, ставлення до них активу, наявність «відкинутих», причини відчуженості та можливі шляхи зміни ставлення до них однокласників (одногогрупників);

в) система ставлень всередині класу, ступінь їх міцності, орієнтацій на єдність класу, вияв взаємної вимогливості, чуйності, дружньої турботи, взаємодопомоги, гуманізму, поваги, милосердя; наявність або відсутність групувань, їх внутрішня основа і міра зацікавленості у спільних справах класу (групи), критика і самокритика; особливості стосунків між хлопчиками і дівчатками, прояви приятелювання і дружби між окремими учнями, внутрішня основа цих стосунків, емоційне задоволення чи незадоволення від них учнями класу (групи).

4. *Особливості роботи класного керівника і його вплив на клас (групу):* організаторські здібності, знання психології школярів, їх інтересів, загальний стиль керівництва тощо; ставлення класу до класного керівника, його авторитет серед учнів.

5. *Рівень розвитку класу(групи):* спрямованість, організаційна, волева, інтелектуальна та емоційна єдність, підготовленість до спільної діяльності тощо.

6. Аналіз конкретних прикладів впливу класу на особистість того чи іншого учня і особистості на клас (групу).

7. Визначення основних недоліків в організації життя класу і конфліктів між його членами, шляхи їх подолання; характер загального емоційного клімату в класі: бадьорий, життєрадісний, інертний, напружено-нервовий тощо.

8. Загальні висновки про рівень розвитку класу (групи).

Психолого-педагогічна характеристика учня

План складання психолого-педагогічної характеристики учня

I. Загальні відомості про учня

- 1) *Анкетні дані* (прізвище, ім'я, по батькові; дата народження, клас (якщо клас спеціалізований, зазначити)).
- 2) *Відомості про стан здоров'я* (наявність хронічних захворювань, особливості функціонування нервової системи (швидко стомлюється після тривалого навантаження, не стомлюється).
- 3) *Успішність* (середній бал, зазначення предметів, з яких найвищі бали, найнижчі; зазначення предметів, до яких учень відчуває інтерес, а також найскладніші для нього предмети).
- 4) *Позашкільні заняття* (відвідування гуртків, секцій і т.д.).
- 5) *Особливості сімейного виховання*.

II. Прояв особистісних якостей у поведінці учня

- 1) *Спрямованість інтересів* (суспільна активність, працьовитість, відповідальність, ініціативність, організованість, допитливість, акуратність).
- 2) *Ставлення до людей* (колективізм, чесність, правдивість, справедливість, товариськість, почуття товариства, чуйність, ввічливість, тактовність).
- 3) *Ставлення до себе* (скромність, впевненість у собі, самокритичність, уміння розраховувати свої сили, прагнення до успіху, першості, самоконтроль).
- 4) *Ставлення дитини до колективу* (авторитет дитини в колективі, товариськість і розуміння товаришів, ставлення до негативних соціально-психологічних явищ у колективі тощо).
- 5) *Положення учня в класі* (авторитет у класі, лідерські якості).

III. Особливості психічних процесів і емоцій

1. Увага на уроках:

- а) завжди легко і швидко зосереджує свою увагу на поясненні вчителя; ніколи не відволікається на уроці, помилок через неуважність на уроці не робить;
- б) досить уважно слухає пояснення вчителя; відволікається рідко; іноді трапляються помилки в роботах через неуважність;
- в) не завжди уважно слухає пояснення вчителя; періодично відволікається, часто робить помилки через неуважність, але самостійно виправляє їх при перевірці;
- г) слухає досить уважно тільки у тому випадку, якщо йому цікаво, часто відволікається; постійно робить помилки через неуважність, при перевірці не завжди виправляє їх;
- д) як правило, повільно і тяжко зосереджує свою увагу на уроці; мало що засвоює через постійні відволікання; робить багато помилок через неуважність і не помічає їх при перевірці.

2. Особливості пам'яті учня:

- а) при завчанні завжди попередньо розбирається у структурі і змісті матеріалу; але й матеріал, що вимагає механічного завчання, запам'ятовує легко;
- б) при завчанні може запам'ятати лише те, у чому попередньо розібрався; матеріал, що вимагає механічного запам'ятовування, дається важко;
- в) матеріал, що вимагає механічного завчання, засвоює дуже легко, досить 1-2 рази переглянути його; має звичку не розбиратися у структурі й змісті матеріалу, що заучується;
- г) при вивченні довго розбирається в матеріалі; при викладенні робить помилки за формою, але зміст викладає точно;
- д) для запам'ятовування матеріалу багаторазово механічно повторює його, не перебираючи і не осмислюючи, робить значеннєві помилки.

3. Характеристика мислення учня:

- а) швидко схоплює суть матеріалу, завжди в числі перших вирішує завдання, часто пропонує власні оригінальні рішення;
- б) досить швидко розуміє матеріал, швидше за інших вирішує завдання, іноді пропонує власні оригінальні способи вирішення;
- в) задовільно розуміє матеріал після пояснення в середньому темпі; зазвичай власних оригінальних рішень не пропонує;
- г) у числі останніх учнів уловлює суть пояснень учителя (викладача); відрізняється повільним темпом обмірковування й вирішення завдань; відрізняється повільним темпом обмірковування й вирішення завдань;
- д) розуміє матеріал після додаткових занять, у край повільно вирішує завдання, при вирішенні завдання сліпо використовує відомі «шаблони».

4. Емоційна реактивність учня:

- а) завжди емоційно реагує на будь-які життєві явища, його може схвилювати розповідь;
- б) звичайно емоційно реагує на життєві явища, але рідко що може схвилювати глибоко;
- в) рідко проявляє живу емоційну реакцію на події;
- г) жива емоційна реакція практично відсутня.

5. Характеристика загального емоційного тону школяра:

- а) постійно жвавий, дуже активний у всіх сферах шкільного життя, в усе втручається, береться за всі справи;
- б) жвавий, у міру активний у всіх сферах шкільного життя;
- в) жвавий, активний тільки у деяких сферах шкільного життя;
- г) у порівнянні з однокласниками менш активний і жвавий;
- д) практично завжди пригнічений, апатичний у всіх сферах шкільного життя, незважаючи на те, що здоровий.

6. Емоційна врівноваженість учня:

- а) завжди спокійний, у нього не буває сильних емоційних спалахів;
- б) зазвичай спокійний, емоційні спалахи дуже рідкісні;
- в) емоційно врівноважений;
- г) підвищена емоційна збудливість, схильний до бурхливих емоційних проявів;
- д) запальний, є частими сильні емоційні спалахи з незначних приводів.

Додаток Ж

Аналітична характеристика сайту школи

Знайти в Інтернеті офіційний сайт навчального закладу. Знайомлячись із ним, звернути увагу на зручність для огляду, інформативність і дизайн. Описати свої враження та зробити висновки.

Додаток З

Виконання завдань психолога та класного керівника або педагога-організатора позакласної та позашкільної роботи

В описовій формі вказати, які саме завдання чи доручення отримав студент; як виконував, та результат.

Психолого-педагогічний аналіз уроку (ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ)

Тема: _____

Зміст уроку

Методи і засоби навчання, які було використано вчителем _____

Основні види контролю, які були застосовані на уроці: _____

Характеристика діяльності учнів на уроці

Виявлення інтересу та уваги при вивченні нового матеріалу: _____

Активність на етапі засвоєння та закріплення нових знань (чи знають студенти етапи уроку?): _____

Дисципліна протягом всього уроку: _____

Характеристика діяльності вчителя на уроці

Особливості мови вчителя (виразність, емоційність та інше): _____

Дотримання педагогічного такту: _____

Як було враховано вікові та індивідуальні особливості дітей _____

Підсумок уроку

Сильні сторони: _____

Що можна було б змінити в уроці: _____

Аналіз виховного заходу, що провів студент

Тема виховного заходу: _____

Мета: _____

Педагогічна обумовленість теми (чому цей виховний захід проводиться в цьому класі, його відповідність інтересам та віковим особливостям дітей):

Організація підготовки дітей до цього заходу (ступінь участі дітей, оформлення заходу та приміщення, використання наочних і технічних засобів)

Зміст і методика проведення виховного заходу

☐ відповідність змісту заходу поставленій меті:

☐ пізнавальна та виховна доцільність підбраного матеріалу:

☐ емоційна насиченість, зацікавленість дітей темою та участю у виховному заході, активність: _____

☐ прийоми та методи, використані впродовж виховного заходу, їх відповідність віковим особливостям дітей, рівню їхнього розвитку:

☐ зв'язок питань, які обговорюються, з проблемами групи, школи, сім'ї, суспільства:

Індивідуальні особливості вчителя, який проводить виховний захід (емоційність, уміння володіти голосом, мімікою, жестами, контакт з учнями, комунікативність, упевненість у собі, уміння приймати правильні рішення в нестандартних ситуаціях):

Специфіка професійної самопрезентації вчителя (вміння викликати симпатію, довіру, соціально-психологічні очікування учнів та ін.):

Педагогічна доцільність виховного заходу, його значення для подальшого розвитку колективу та окремих учнів, для вдосконалення міжособистісних стосунків у колективі:

Зауваження, пропозиції:

Щоденник психолого-педагогічних спостережень

СПИСОК ДІТЕЙ

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Коротка характеристика поведінки на уроках та в позаурочний час

Таблиця. Схема щоденника-спостережень

15.02.2018	6-А клас вчитель Кушнір І.І. Урок біології	Особливості уваги окремих учнів.	Увага стійка, на уроці переважала мимовільна увага.
16.02.2018	7-Б клас вчитель Мирошніченко С.П. Урок історії.	Спостереження етапів уроку. Поведінка учителя на уроці.	1. На початку уроку вчитель привітався, перевінив наявність учнів. 2. Після організаційної частини перевінив наявність та якість виконання домашніх завдань. 3. Актуалізацію опорних знань вчитель провів у формі бесіди. 4. Під час пояснення нового матеріалу вчитель активно використовував наочність. 5. Далі учні виконували завдання, вчитель надавав їм допомогу. 6. В кінці уроку вчитель підвів підсумки успіхів учнів, оголосив оцінки, повідомив домашнє завдання. Учитель на уроці тактовний, досконало володіє матеріалом, приділяє увагу усім учням. Учні активно співпрацювали з учителем.

Самоаналіз результатів психолого-педагогічної практики

Психолого-педагогічна практика стала для мене _____

Для мене було відкриттям _____

Моя самостійність виявилася в _____

Найцікавішим було _____

Я навчився (навчилась) _____

Мої пропозиції _____

Студент групи
факультету
ВНУ імені Лесі Українки
ПІБ

підпис